

הדברת יבלית לקראת חיטה בנגב

ניסויים ב-1977—1978

מאת א. ג'זמאוי, י. קליפלד, ע. ברגוטי, נוה-יער, מינהל המחקר החקלאי *

פרטים אגרוטכניים

תכנית הניסוי, בשטחים החוליים במגן, נערכה ב„גושים באקראי“ ב-4 חזרות. החלקות, בגודל 25×4 מ', סומנו על-גבי שלף חיטה בסתיו 1976/7, בכוונה להתחיל בטיפולים כימיים על נוף של יבלית שיעלה בעקבות הגשמים. בשל עצירת גשמים נעשה הטיפול הראשון (א) ב-1 בפברואר, ובעקבותיו עובד כל שטח הניסוי עיבוד יחיד בדיסק, בשנת 1977. הטיפול השני (ב) נעשה ב-13 במרס, על גבי יבלית רעננה שצמחה לאחר הדיסק. טיפול שלישי (ג) נעשה ב-27 באפריל, על עלווה שעדיין היתה ירוקה, וטיפול רביעי (ד) — ב-13 במאי, שאז רוססה עלוות יבלית יבשה למחצה. ההתייבשות בראשית הקיץ קטעה למעשה את

בנגב מקובל לנקוט עיבודים תכופים בשנה של כרב-נע, במגמה להפחית את השיבוש ביב-לית ובדורת ארם-צובא (קוצאב). עיבודים אלה כוללים גם חרישה מעמיקה.

נוכח העלייה הניכרת במחירי העיבודים — נבחנה האפשרות להמיר, בתנאי הנגב, לפחות חלק מהעיבודים — בהדברה כימית של עשבים רב-שנתיים.

נערך ניסוי בקיבוץ מגן והוא כלל טיפולים כימיים להדברת יבלית בשנת 1977, ועל גביהם נזרעה וגודלה חיטה בשנת 1978.

* מפרסומי מינהל המחקר החקלאי, סדרה ה' 1979, מס' 2173.

יתר הטיפולים שתוכננו. בסתיו 1978 נזרעה חיטה בשטח הניסוי כולו, ויבוליה נקצרו ונשקלו בהתאם לחלקות הטיפולים נגד היבלית בשנה שקדמה. שתי שנות הניסוי — שנת ההדברה ושנת גידול החיטה — היו שנות בצורת חמורות; סיכויי המשקעים במגן במשך הניסוי היו כמצוין בטבלה 1. הטיפולים בקוטלי-עשבים נעשו במרס-סגב מצויד במוט לריסוס קרקע, בנפח 20 ליטר לדונם.

ט ב ל ה 1. סיכומי המשקעים באיזור קיבוץ מגן במהלך הניסוי.

החודש:	11	12	1	2	3	4	סה"כ שנתי
מ"מ גשם ב-1976/7	3	10	79	8	23	25	148
מ"מ גשם ב-1977/8	2	79	8	17	27	0	133

תוצאות

תוצאות ההדברה של היבלית, כפי שהושגו בתגובה לטיפולים השונים ומועדיהם — סוכמו בטבלה 2. הטיפול היעיל ביותר, שהביא לידי הדברה מושלמת של יבלית בקיץ, היה ריסוס בק"ג אחד

ט ב ל ה 2. השפעת הטיפולים על היבלית ועל יבולי החיטה, קיבוץ מגן 1977/8.

החשיר	גרם/סמ"ק לד' במועדי טיפול:				(1) שיבוש ביבלית		(2) יבלית (8/6) פריחת		(3) יבולי חיטה, ק"ג לדונם
	(א) 1/2	(ב) 13/3	(ג) 27/4	(ד) 13/5	27/4	8/6	%	הערות	
דואל	1000	-	-	-	4.2	4.5	100	יבשה למחצה	96.7
וידזול	1000	500	-	-	1.6	3.0	33	ירוקה, מעוכנת	95.5
דלפון	1000	500	-	-	0.7	0.	-	שיבוש בח"ש	97.9
דלפון**	200	200	200	200	3.0	1.0	0	יבשה	85.8
ראונדאפ	-	1000	-	-	0.4	0.5	50	ירוקה, שיבוש בח"ש	84.6
ראונדאפ	-	*500	-	-	0.6	1.0	50	ירוקה, שיבוש בח"ש	85.8
ראונדאפ	-	-	-	1000	4.4	4.1	100	יבשה	93.1
ראונדאפ	-	-	-	*500	4.4	4.2	75	יבשה	94.3
ראונדאפ	-	200	-	200	3.0	4.1	100	יבשה למחצה	95.5
דו-קטלון	-	200	-	200	4.6	4.5	100	יבשה למחצה	91.8

יבלית, ועד 5.0 = משובש מאוד.

- * בתוספת 100 ג' אוריאה לדונם מומס בתרסים. (2) הערכה לאחוזי צמחי היבלית הפורחים והערכה בתוספת 0.5% משטח. (1) הערכות חזותיות לשיבוש. ציונים מ"0 = אין
- למצבם. ח"ש = עשבים חד-שנתיים. (3) אין הפרשים מובהקים בין יבולי הטיפולים.

ליטר אחד ראונדאפ לדונם, בטיפול של חודש מרס (2), הבעי לידי הדברה טובה של יבלית, ותוצאה די דומה נתקבלה מ-500 סמ"ק ראונדאפ לדונם באותו מועד ריסוס, שחוזקו ב-100 גרם אוריאה לדונם, אף כי בקיץ נותרו צמחי יבלית חיים ופורחים בחלקות שטופלו בראונדאפ.

דאלאפון לדונם בחודש מרס, (ב) עם טיפול חוזר ב-500 גרם דאלאפון לדונם בסוף אפריל, טיפול שספק אם היה דרוש.

שלושה טיפולים עוקבים ב-200 גרם דאלאפון לדונם + 1/2% משטח גרמו גם הם, בסופו של דבר, הדברה טובה של היבלית.

גול 2E

קוטל עשבים חדש
לרסוס מכון
בכותנה שלחין

תוצרת רוהם והאס

ROHM
HAAS
(UK) LIMITED

רימי * RIMI

מופץ ע"י

יבנין - יפה כימיקלים בע"מ

תל-אביב. טל 50034 ת.ד. 29511

טיפול ראוונדאפ בחודש מאי לא הדבירו יבלית, וכן הדבר לגבי מנה קטנה של ראוונדאפ — 200 סמ"ק לדונם, שניתנה במרס ובמאי.

ליטר אחד וידאזול לדונם, בטיפול בחודש מרס, ולאחריו 500 סמ"ק נוספים באפריל — דיכאו את התפתחות היבלית, אך היא התאוששה מחדש בקיץ. ליטר אחד דואל לדונם, לפני הדיסקוק בחודש פברואר, לא גרם פגיעה כל שהיא ביבלית, אך מנע הצצת עשבים חד-שנתיים, ובפרט זון.

לא נמצאה תגובה שאריתית כל שהיא בהתפתחות החיטה בעקבות הטיפולים השונים שניתנו שנה קודם לזריעתה. אף יבולי החיטה, שאמנם היו דלים, לא הראו תגובה להשפעה שאריתית כל שהיא.

סיכום

בניסוי בתנאי בצורת בקיבוץ מגן נמצא, שאפ-שר להדביר יבלית בטיפול כימי אחד או שניים. האפשרות להשתמש ביעילות בקוטל דגן זול יח-סית כגון דאלאפון, בהשוואה לראונדאפ, צריכה לחזור ולהיבחן בתנאים שונים ובשנים ברוכות יותר בגשם; אך כללית, כפי שנראה מתוצאות הניסוי, אפשר להמיר סדרות עיבודים יקרות בטיפולים כימיים לצורך הדברת יבלית בשנה של כרב-נע.

מן הראוי לבחון השפעה שאריתית של דאלא-פון על חיטה בשנה שבה ההתפתחות והיבולים טובים יותר, וזאת כדי לקבוע בוודאות אם אכן אין השפעה שאריתית בכל המקרים — כפי שנמצא בניסוי זה.

הבעת תודה

אנו מודים לאנשי משק מגן ובייחוד לסיאן, שאיפשרו את הניסוי, וכן ליגאל שר-שלום מה-מחלקה לפלחה בשה"מ, שהפעיל ו"משך בחוטים".

CONTROL OF BERMUDA GRASS IN THE NEGEV*

I. Jazmawie and I. Kleifeld

In a field experiment at Kibbutz Magen in the Negev, good control of Bermuda grass was obtained by applying herbicides instead of performing a series of winter cultivations as previously practiced for this purpose. Dalapon, applied postemergence in March, was the most effective and least expensive treatment. Wheat sown on the same plots in the following winter did not show any symptoms of herbicidal damage.

*Div. of Weed Research, A.R.O., Newe Ya'ar.